

NHÂN DANH

NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Đỗ Minh Hoàng.

Các Thẩm phán: Ông Lê Chí Cường;

Bà Nguyễn Thị Thúy.

- ***Thư ký ghi biên bản phiên tòa:*** Bà Hoàng Thị Thu Hiền-Thẩm tra viên chính TAND TP Hà Nội.

- ***Đại diện VKSNDTP. Hà Nội:*** Bà Ngô Phương Liên- Kiểm sát viên.

Ngày 28/12/2022, tại trụ sở TAND Thành phố Hà Nội xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số 462/2022/TLPT - DS ngày 05/11/2022 về “*Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm*”

Do bản án dân sự sơ thẩm số 16/2022/DS-ST ngày 20/7/2022 của Tòa án nhân dân quận Hoàn Kiếm, Thành phố Hà Nội bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 454/2022/QĐXX-PT ngày 07/11/2022 của Tòa án nhân dân Thành phố Hà Nội đối với các đương sự:

1. Nguyên đơn: Ông Nguyễn Xuân Phúc, sinh năm 1984. Trú tại: Số 18 ngõ 401/41/25 TDP Viên 4, Cổ Nhuế, Bắc Từ Liêm, Hà Nội; *Người đại diện theo ủy quyền* là ông Nguyễn Khắc Xuân, địa chỉ: Số 37TT6 khu đô thị Văn Phú, phường Phú La, quận Hà Đông, Hà Nội. Có mặt ông Phúc, ông Xuân.

2. Bị đơn: Tổng công ty cổ phần Bảo Minh. Trụ sở: 26 Tôn Thất Đạm, phường Nguyễn Thái Bình, quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh. *Người đại diện theo pháp luật:* Ông Vũ Anh Tuấn- Tổng giám đốc. *Người đại diện theo ủy quyền* là ông Lại Văn Điều - Phó giám đốc trung tâm bồi thường về xe ô tô; Địa chỉ: Trung tâm bồi thường xe ô tô Hà Nội- Công ty Bảo Minh Tràng An, số 10 Phan Huy Chú, Phan Chu Trinh, Hoàn Kiếm, Hà Nội. Có mặt người đại diện theo ủy quyền.

3. Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan: Ông Lê Văn Hải, sinh năm 1985; địa chỉ: Số 45 ngõ 1 Tả Thanh Oai, huyện Thanh Trì, Hà Nội.

4. Người kháng cáo: Tổng công ty cổ phần Bảo Minh là bị đơn. Có mặt người đại diện theo ủy quyền.

5. Người làm chứng:

5.1. Công ty trách nhiệm hữu hạn Sobitex Việt Nam; địa chỉ: Số 32B-D3 ngõ 190 phố Lò Đúc, phường Đồng Mác, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội. *Người đại diện theo pháp luật* là ông Vũ Hoài Sơn - Tổng giám đốc. Vắng mặt;

5.2. Ông Nguyễn Văn Hưng, sinh năm 1991; Địa chỉ: ngõ 91 Đại Mỗ, quận Nam Từ Liêm, Hà Nội. Vắng mặt;

5.3. Văn phòng công chứng Trần Toàn- thành phố Hà Nội; địa chỉ: thôn Hòa Lạc, xã Bình Yên, huyện Thạch Thất, Hà Nội (nay là Văn phòng công chứng Nguyễn Thu; địa chỉ: 315 Kim Mã, quận Ba Đình, Hà Nội). *Người đại diện theo pháp luật là ông Nguyễn Văn Thu- Trưởng văn phòng. Vắng mặt.*

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo hồ sơ vụ án. Tại cấp sơ thẩm:

1. Nguyên đơn và đại diện theo ủy quyền thống nhất trình bày:

Ngày 13/11/2018, ông Phúc mua chiếc xe ô tô biển kiểm soát 29A-416.14 thanh lý từ Công ty trách nhiệm hữu hạn Sobitex Việt Nam (*Sau đây viết tắt là Công ty Sobitex*). Sau đó 21/11/2018 ông Phúc bán lại chiếc xe nói trên cho ông Phạm Tiến Hùng có hợp đồng công chứng và Công ty Sobitex làm thủ tục sang tên xe trực tiếp từ Công ty Sobitex sang tên ông Hùng tại Phòng Cảnh sát giao thông Công an Thành phố Hà Nội, rút hồ sơ để ông Hùng chuyển xe về Yên Bái đăng ký.

Do ông Hùng không đủ tiền thanh toán đúng hạn, nên ngày 24/11/2018 ông Hùng làm thủ tục chuyển trả lại xe cho ông Phúc bằng hợp đồng mua bán có công chứng. Như vậy, việc chuyển nhượng xe qua lại giữa Công ty Sobitex, ông Hùng và ông Phúc hoàn toàn hợp pháp. Xe được bảo hiểm vật chất tại Tổng công ty cổ phần Bảo Minh (*Sau đây viết tắt là Tổng công ty Bảo Minh*) theo Giấy chứng nhận bảo hiểm số 0146274 với giá trị xe do Tổng công ty Bảo Minh xác định là 320.000.000 đồng, thời hạn bảo hiểm từ 07/9/2018 đến 07/9/2019.

Khoảng 22 giờ ngày 26/11/2018 khi xe đang được gửi tại Xưởng nội thất ô tô Hưng Khang tại lô E7 khu đô thị Nam Trung Yên, phường Mễ Trì, quận Nam Từ Liêm, Hà Nội thì bị hỏa hoạn thiệt hại toàn bộ xe. Theo kết luận của Viện Khoa học hình sự Bộ Công an, nguyên nhân cháy do chập mạch điện bên trong nhà xưởng bên cạnh, sau đó cháy lan sang Garage Hưng Khang dẫn đến vụ hỏa hoạn. Ngày 03/4/2019 Cơ quan Cảnh sát điều tra công an quận Nam Từ Liêm có quyết định số 115/CQĐT (ĐTTH) Quyết định không khởi tố vụ án hình sự.

Tổng công ty Bảo Minh đã xác định thiệt hại thuộc trách nhiệm bồi thường và yêu cầu ông Phúc cung cấp đầy đủ hồ sơ liên quan đến xe và kết luận của cơ quan công an. Trong buổi làm việc ngày 17/4/2019, đại diện nguyên đơn đã cung cấp đầy đủ hồ sơ thuộc trách nhiệm của Người được bảo hiểm, nhưng Tổng công ty Bảo Minh không giải quyết, tiếp tục yêu cầu những hồ sơ không có trong quy định của Quy tắc bảo hiểm và không có trong thực tế.

Sau nhiều lần đàm phán, gửi văn bản qua lại, đến ngày 10/06/2020 Tổng công ty Bảo Minh ra Thông báo số 1269/2020-BM/XCG từ chối bồi thường với lý do ông Phúc không phải là chủ xe, Công ty Sobitex hoặc Ngân hàng Techcombank mới là bên được thụ hưởng quyền lợi bảo hiểm trong khi xe đã không còn thế chấp tại Techcombank, đã giải chấp từ ngày 21/12/2017 trước khi Công ty Sobitex mua bảo hiểm. Tổng Công ty Bảo Minh đã tự ý chỉ định Techcombank là người thụ hưởng bảo hiểm, trong khi Techcombank từ chối thụ hưởng vì không còn liên quan, ông Phúc vẫn chưa được Tổng Công ty Bảo Minh giải thích. Khi ông Phúc

hỏi thì cả Công ty Sobitex và Techcombank đều không nhận là chủ xe và không nhận quyền lợi bảo hiểm. .

Nguyên đơn xác định Tổng Công ty Bảo Minh đã cố tình vận dụng sai Luật dân sự và Luật giao thông đường bộ, lợi dụng việc xe bị tổn thất trong thời gian làm thủ tục đăng ký lưu hành lại để trốn tránh trách nhiệm bồi thường; từ chối bồi thường thiệt hại cho ông Phúc là trái quy định của Pháp luật và chính Quy tắc bảo hiểm của chính Tổng công ty Bảo Minh. Các buổi làm việc và văn bản qua lại, Tổng công ty Bảo Minh đều gửi cho ông Phúc và chỉ yêu cầu ông Phúc cung cấp hồ sơ vụ việc, điều đó cho thấy Tổng Công ty Bảo Minh đã xác định ông Phúc là chủ xe dựa trên việc: Tổng Công ty Bảo Minh đã xác nhận thiệt hại thuộc trách nhiệm bảo hiểm trong các công văn gửi tới nguyên đơn là các căn cứ xác định ông Phúc là chủ sở hữu hợp pháp xe ô tô 29A-416.14 và có quyền lợi bảo hiểm đối với xe. Do vậy đề nghị đề nghị Tòa án:

- Công nhận ông Phúc là chủ sở hữu hợp pháp xe ô tô 29A-416.14 và có quyền lợi bảo hiểm đối với xe.

- Buộc Tổng Công ty Bảo Minh bồi thường bảo hiểm 320.000.000 đồng đối với thiệt hại xe ô tô 29A-416.14 của ông Phúc theo Giấy chứng nhận bảo hiểm số 0146274 và lãi chậm trả của số tiền thiệt hại nói trên tính từ ngày 01/5/2019 (là ngày sau 01 tháng Công an quận Nam Từ Liêm trả lời là không khởi tố vụ án) đến ngày xét xử với mức lãi suất cơ bản của Ngân hàng Nhà nước là 9%/năm tính trên số tiền bảo hiểm. Tổng cộng là 410.875.000 đồng cho ông Phúc.

2. Bị đơn Tổng Công ty Bảo Minh do đại diện ủy quyền trình bày:

Xe cơ giới mang biển kiểm soát số 29A - 416.14 tham gia bảo hiểm tại Bảo Minh Trảng An ngày 07/09/2018 với các nội dung như sau: Người được bảo hiểm: Công ty Sobitex; Người thụ hưởng: Techcombank - CN Thăng Long; Đối tượng bảo hiểm: Xe 29A - 416.14; Giá trị tham gia bảo hiểm: Vật chất xe: 320.000.000 đồng; Thời hạn bảo hiểm: 01 năm từ ngày 07/09/2018 đến ngày 07/09/2019; Quy tắc - điều khoản: Quy tắc bảo hiểm ban hành kèm theo Quyết định 0544/2015-BM/XCG (Sau đây viết tắt là Quy tắc 0544).

Ngày 27/11/2018, Tổng công ty Bảo Minh nhận được thông báo tai nạn và yêu cầu bồi thường của ông Phúc. Theo thông tin của ông Phúc, xe 29A - 416.14 bị tổn thất cháy toàn bộ tại Garage nội thất Hưng Khang vào khoảng 23 giờ ngày 26/11/2018.

Ngày 03/12/2018, Tổng công ty Bảo Minh có văn bản số 10608/2018-BM/TTBT2 gửi Viện Khoa học hình sự - Bộ Công an, yêu cầu sao y một số hồ sơ, tài liệu liên quan để xác minh thông tin trong yêu cầu bồi thường.

Ngày 04/12/2018, Tổng công ty Bảo Minh làm việc với ông Phúc, thông báo về việc đang thu thập hồ sơ, tài liệu tại Bộ Công an và yêu cầu phía ông Phúc bổ sung một số hồ sơ tài liệu.

Kể từ thời điểm trên, Tổng Công ty Bảo Minh đã nhiều lần làm việc, có văn bản gửi Viện Khoa học hình sự và Công an quận Nam Từ Liêm yêu cầu phối hợp, hỗ trợ cung cấp tài liệu chứng cứ nhằm xác minh nguyên nhân, mức độ tổn thất.

Ngày 10/12/2019, ông Phúc có văn bản “Hợp đồng chuyển nhượng quyền lợi bảo hiểm” và thông báo tới Tổng công ty Bảo Minh, theo đó chuyển toàn bộ quyền lợi bảo hiểm cho ông Nguyễn Văn Hưng.

Ngày 30/12/2019, ông Phúc có văn bản “Hợp đồng ủy quyền” với Công ty TNHH Dịch vụ Hỗ trợ Bảo hiểm Infair, theo đó ủy quyền cho Infair thực hiện các thủ tục yêu cầu bồi thường bảo hiểm, tố tụng và công việc liên quan.

Ngày 20/03/2020, ông Phúc có văn bản “Giấy ủy quyền”, theo đó ủy quyền cho ông Hưng thực hiện các thủ tục yêu cầu bồi thường bảo hiểm, nhận tiền bồi thường, tố tụng và công việc liên quan.

Từ tháng 02-03/2020, Infair có các văn bản số 03/2020/IF-CV và 08/2020/IF-CV, yêu cầu Tổng công ty Bảo Minh bồi thường bảo hiểm, cũng như trực tiếp làm việc với Tổng Công ty Bảo Minh nhiều lần.

Khoảng từ 03/2020 - 05/2020, Tổng Công ty Bảo Minh thực hiện liên hệ, làm việc với Công ty Sobitex nhằm xác minh chủ xe, quyền thụ hưởng và quá trình chuyển nhượng xe. Tới ngày 06/05/2020, có buổi làm việc với đại diện Công ty Sobitex và ngày 07/05/2020 có văn bản gửi Công ty Sobitex yêu cầu phía chủ xe có phản hồi bằng văn bản.

Ngày 13/05/2020, Tổng công ty Bảo Minh có văn bản số 2130/2020 - BM/TTBT2, yêu cầu phía ông Phúc xác minh thông tin, bổ sung hồ sơ, tài liệu.

Ngày 19/05/2020, ông Phúc có văn bản “Hợp đồng ủy quyền”, theo đó ủy quyền cho Công ty Infair thực hiện các thủ tục yêu cầu bồi thường bảo hiểm, nhận tiền bồi thường, tố tụng và công việc liên quan.

Ngày 20/05/2020, Infair có văn bản số 12/2020/IF-CV, tiếp tục yêu cầu Tổng Công ty Bảo Minh giải quyết bồi thường.

Ngày 25/05/2020, Tổng Công ty Bảo Minh có văn bản 2399/2020 - BM/TTBT2 làm rõ các điểm vướng mắc của Infair, thông báo các vấn đề cần làm rõ, giải quyết và yêu cầu Infair tiếp tục cung cấp thông tin, phối hợp hoàn thiện hồ sơ.

Ngày 10/06/2020, sau khi xem xét các hồ sơ, tài liệu, xác định không có đủ cơ sở giải quyết bồi thường, Tổng công ty Bảo Minh ra văn bản số 1269/2020-BM/XCG, thông báo tới ông Phúc về việc chưa có đủ điều kiện giải quyết yêu cầu bồi thường.

Từ thời điểm đó tới nay, phía Infair nhiều lần có các văn bản khiếu nại, yêu cầu giải quyết bồi thường, tuy nhiên, không cung cấp các tài liệu, chứng cứ nào khác. Do đó, Tổng Công ty Bảo Minh bảo lưu quan điểm chưa thể giải quyết yêu cầu bồi thường.

Ngày 11/10/2021, Tổng công ty Bảo Minh nhận được thông báo của TAND quận Hoàn Kiếm về việc thụ lý đơn khởi kiện của ông Phúc, theo đó nguyên đơn đề nghị Tòa xác nhận quyền sở hữu của ông Phúc đối với xe ô tô 29A - 416.14 và yêu cầu Bảo Minh bồi thường số tiền 320.000.000 đồng cộng lãi chậm trả 9%/năm tính từ 01/05/2019. Quan điểm của Tổng công ty Bảo Minh là ông Nguyễn Xuân Phúc không có quyền lợi bảo hiểm:

Xét rằng vụ việc tranh chấp phát sinh trên đối tượng là xe ô tô mang biển kiểm soát số 29A - 416.14. Theo ghi nhận của Tổng công ty Bảo Minh, xe 29A - 416.14 được là đối tượng được Bảo Minh Tràng An cấp bảo hiểm. Từ thời điểm cấp đơn, cho tới thời điểm xe xảy ra tổn thất và tới nay, người thụ hưởng được ghi nhận là Techcombank - CN Thăng Long và chủ Hợp đồng/NĐBH được ghi nhận là Công ty Sobitex.

Xe 29A - 416.14 được Bảo Minh Tràng An cấp bảo hiểm với các nội dung điều khoản theo Quy tắc 0544. Tại Quy tắc này, Tổng Công ty Bảo Minh đã ghi nhận rất rõ các nội dung như sau:

-Điều 1. Giải thích từ ngữ: “...Người thụ hưởng: là Chủ hợp đồng bảo hiểm hoặc người được Chủ Hợp đồng ủy quyền hưởng quyền lợi bảo hiểm được ghi cụ thể trên HĐBH/Đơn bảo hiểm hay các văn bản có liên quan...”

-Khoản 1 Điều 4: “1. Trong thời hạn bảo hiểm, nếu có sự chuyển quyền sở hữu xe thì quyền lợi bảo hiểm vẫn có hiệu lực với chủ xe mới kể từ ngày thay đổi chủ sở hữu theo luật định trừ khi Chủ Hợp đồng cũ yêu cầu hủy Hợp đồng bảo hiểm trước thời điểm thay đổi chủ sở hữu...”

Căn cứ Bộ luật dân sự năm 2015 (Sau đây viết tắt là BLDS 2015) quy định:

- Khoản 2 Điều 106: “2. Quyền sở hữu, quyền khác đối với tài sản là động sản không phải đăng ký, trừ trường hợp pháp luật đăng ký tài sản có quy định khác.”

- Khoản 2 Điều 441: “2. Đối với hợp đồng mua bán tài sản mà pháp luật quy định tài sản đó phải đăng ký quyền sở hữu thì bên bán chịu rủi ro cho đến khi hoàn thành thủ tục đăng ký, bên mua chịu rủi ro kể từ thời điểm hoàn thành thủ tục đăng ký, trừ trường hợp có thỏa thuận khác.”

Xe cơ giới nói chung là tài sản phải đăng ký theo quy định tại khoản 3 Điều 53 Luật Giao thông đường bộ:

“Điều 53. Điều kiện tham gia giao thông của xe cơ giới

4. Xe cơ giới phải đăng ký và gắn biển số do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp.”

Xuyên suốt quá trình giải quyết hồ sơ yêu cầu bồi thường, giải quyết tranh chấp, Tổng công ty Bảo Minh đã có nhiều lần yêu cầu ông Phúc cung cấp các hồ sơ, tài liệu, bao gồm Giấy chứng nhận đăng ký xe để làm cơ sở xem xét hồ sơ yêu cầu bồi thường.

Tuy nhiên, cho tới nay ông Phúc không cung cấp được Giấy chứng nhận đăng ký xe mang tên mình đối với xe 29A - 416.14 mà chỉ cung cấp Giấy chứng nhận đăng ký xe đã bị cắt góc mang tên Công ty Sobitex.

Theo các trình bày của ông Phúc, xe 29A - 416.14 được Công ty Sobitex chuyển nhượng cho ông Hùng, đang làm thủ tục sang tên và ông Hùng đã bán cho ông Phúc. Đối với nội dung này: Thứ nhất, Tổng công ty Bảo Minh không có đầy đủ cơ sở xác minh. Thứ hai, ngay cả đối với trường hợp nội dung ông Phúc trình bày là đúng thì căn cứ theo các quy định của pháp luật dân sự, việc thay đổi chủ sở

hữu từ Công ty Sobitex cho ông Hùng chưa được hoàn tất theo luật định - và do đó, ông Hùng cũng không có quyền chuyển nhượng xe 29A - 416.14 cho ông Phúc.

Từ những căn cứ nêu trên, Tổng công ty Bảo Minh khẳng định rằng quyền lợi bảo hiểm chưa được chuyển nhượng theo quy định tại khoản 1 Điều 4 Quy tắc 0544. Ông Phúc không có quyền lợi bảo hiểm; yêu cầu bồi thường của ông Phúc là không có cơ sở xem xét.

Bản thân nguyên đơn chưa có bất kỳ cơ sở pháp lý nào để xác định quyền sở hữu của mình đối với đối tượng bảo hiểm, và như trình bày trên chưa có quyền lợi bảo hiểm. Trường hợp ra Hội đồng xét xử phán quyết xác định quyền sở hữu, quyền lợi bảo hiểm của ông Phúc đối với xe 29A - 416.14 thì quyền sở hữu chỉ phát sinh từ thời điểm bản án có hiệu lực pháp luật. Như vậy, trách nhiệm bồi thường của Tổng Công ty Bảo Minh (*nếu có*) chỉ phát sinh từ thời điểm nói trên. Do đó, yêu cầu tính lãi chậm trả của nguyên đơn là hoàn toàn không có cơ sở.

Đến nay Tổng công ty Bảo Minh khẳng định người được thụ hưởng số tiền mà Tổng công ty Bảo Minh phải bồi thường là Công ty Sobitex, không liên quan đến Ngân hàng Techcombank.

Do vậy Bảo Minh đề nghị Tòa án:

- Không chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn nhằm đảm bảo quyền, lợi ích hợp pháp của Tổng Công ty Bảo Minh, cũng là đảm bảo sự tuân thủ pháp luật, đảm bảo lẽ công bằng.

- Trường hợp nhận định ông Phúc có quyền lợi bảo hiểm và xác định trách nhiệm bồi thường của Tổng công ty Bảo Minh, đề nghị Hội đồng xét xử làm rõ các vấn đề liên quan bao gồm việc chuyển quyền của ông Phúc và trách nhiệm phát sinh của các bên liên quan.

3. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:

3.1. Ông Lê Văn Hải trình bày: Ngày 01/8/2020 ông đã mua khung sắt xe ô tô BKS 29A-41614 của anh Phúc (có giấy bán xe) với giá 5.000.000 đồng, tình trạng xe lúc mua bị cháy hoàn toàn do hỏa hoạn không có khả năng sửa chữa và xác xe không có giá trị sử dụng. Nay ông Phúc yêu cầu bồi thường đối với Tổng Công ty Bảo Minh tôi đề nghị Tòa án xem xét giải quyết theo quy định của pháp luật để đảm bảo quyền lợi cho anh Phúc.

4. Người làm chứng:

4.1. Ông Nguyễn Văn Hưng trình bày: Ông là chủ gara ô tô Hưng Khang có địa chỉ tại lô E7 KĐT Nam Trung Yên, Mễ Trì, Nam Từ Liêm, Hà Nội. Ngày 24/11/2018 ông Phúc gửi xe ô tô biển kiểm soát 29A-416.14 tại gara ô tô Hưng Khang để làm nội thất (*do là chỗ quen biết nên không có hợp đồng*), đến khoảng 22 giờ ngày 26/11/2018 gara ô tô Hưng Khang bị cháy do bị lan từ gara Luxury bên cạnh làm chiếc xe của anh Phúc bị cháy rụi. Khi đến hiện trường thì có 03 xe ô tô bị cháy, trong đó có xe của anh Phúc, có Công an quận Nam Từ Liêm ở đó để làm việc. Sau đó ông thấy nhân viên bảo hiểm cũng đến hiện trường chứng kiến.

Sau khi sự việc xảy ra anh Phúc có chuyển nhượng quyền thụ hưởng và ủy quyền cho ông đi đòi bồi thường. Ông có lên bảo hiểm làm việc khoảng 3 lần. Bảo

hiểm yêu cầu thu thập hồ sơ điều tra của Công an nhưng vì là cá nhân nên ông không xin được hồ sơ từ Công an. Ngày 01/6/2020 anh Phúc đã hủy ủy quyền đối với ông. Ông được biết anh Phúc ủy quyền cho ông Nguyễn Khắc Xuân – công ty TNHH dịch vụ bảo hiểm Infair đi đòi bảo hiểm.

Ông khẳng định ông không phải là người liên quan đến việc bồi thường cho anh Phúc. Nay ông Phúc đòi bồi thường đối với Tổng công ty Bảo Minh, đề nghị Tòa án xem xét giải quyết theo quy pháp luật, đảm bảo quyền lợi cho anh Phúc.

4.2. Công ty Sobitex do đại diện theo pháp luật trình bày: Công ty Sobitex là đơn vị đứng tên trên giấy đăng ký xe ô tô số 055417, biển kiểm soát 29A-214.16. Ngày 13/11/2018 Công ty Sobitex đã chuyển nhượng xe ô tô này cho ông Hùng và làm tờ khai sang tên di chuyển để sang tên xe cho ông Hùng, đã được cơ quan cảnh sát giao thông Thành phố Hà Nội chấp nhận, giao hồ sơ xe cho ông Hùng đem về địa phương đăng ký lưu hành lại, cắt góc hủy giấy đăng ký xe số 055417. Việc thỏa thuận giá trị chuyển nhượng xe giữa Công ty Sobitex và ông Hùng không phản ánh giá trị thực của chiếc xe, mà đó là một phần thỏa thuận thương mại giữa hai bên. Giá trị thực của xe là 320.000.000 đồng đã được Tổng Công ty Bảo Minh và Công ty Sobitex thống nhất khi giao kết hợp đồng bảo hiểm.

Cùng với việc chuyển nhượng xe, Công ty Sobitex cũng đã chuyển nhượng quyền lợi bảo hiểm của giấy chứng nhận bảo hiểm số 0145274 cho bên mua, theo đúng quy định tại điều 4 Quy tắc 0544, điều khoản bảo hiểm xe cơ giới của Bảo Minh. Công ty Sobitex khẳng định không còn là chủ sở hữu xe ô tô biển kiểm soát 29A-214.16 và các quyền lợi liên quan đến xe. Chủ sở hữu xe và sở hữu quyền lợi bảo hiểm của xe thuộc về bên mua xe hoặc bên được bên mua xe chuyển nhượng hợp pháp.

Thông qua các giấy tờ bên mua cung cấp, Công ty Sobitex Việt được biết ông Hùng đã bán xe cho ông Phúc theo hợp đồng mua bán xe ô tô có công chứng, do vậy xe thuộc về ông Phúc, đề nghị Tổng Công ty Bảo Minh làm việc trực tiếp với ông Phúc và thanh toán quyền lợi bảo hiểm cho ông Phúc.

Kể từ thời điểm chuyển nhượng xe Công ty Sobitex đã và sẽ không có bất kỳ khiếu nại nào liên quan đến xe và bảo hiểm của xe.

4.3. Đại diện theo pháp luật Văn phòng công chứng Trần Toàn (nay là văn phòng công chứng Nguyễn Thu) trình bày: Văn bản công chứng số 1216.23/2018 ngày 21/11/2018 và số 1233.23/2018 ngày 24/11/2018 với các nội dung được nêu cụ thể như trong Hợp đồng mua bán được công chứng đúng thủ tục, trình tự theo quy định của pháp luật. Tại thời điểm chứng nhận 02 Hợp đồng công chứng nói trên đến nay Văn phòng không có ai đến khiếu nại, khiếu kiện đối với các Hợp đồng công chứng nói trên. Xin không tham gia tố tụng tại Tòa án

Bản án dân sự sơ thẩm số 16/2022/DS-ST ngày 20/7/2022, Tòa án nhân dân quận Hoàn Kiếm quyết định:

1-Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của ông Nguyễn Xuân Phúc đối với Tổng công ty Cổ phần Bảo Minh về việc: Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm.

2-Xác định ông Nguyễn Xuân Phúc là chủ sở hữu hợp pháp đối với xe ô tô KIA Biển kiểm soát 29A - 416.14.

3-Đình chỉ một phần yêu cầu khởi kiện của ông Nguyễn Xuân Phúc đối với Tổng công ty cổ phần Bảo Minh về số tiền 5.000.000 đồng (tiền đã bán xác xe ô tô KIA Biển kiểm soát 29A - 416.14 cho ông Lê Văn Hải).

4-Buộc Tổng công ty cổ phần Bảo Minh phải bồi thường cho ông Nguyễn Xuân Phúc số tiền bảo hiểm đối với thiệt hại xe ô tô KIA Biển kiểm soát 29A - 416.14 là 314.500.000 đồng; và số tiền lãi chậm trả là 91.119.000 đồng, tổng cộng là: 405.619.000 đồng (*bốn trăm linh năm triệu, sáu trăm mười chín nghìn đồng*).

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn tuyên về: nghĩa vụ do chậm thi hành án; nghĩa vụ chịu án phí, quyền yêu cầu thi hành án, thỏa thuận thi hành án; quyền kháng cáo của các đương sự.

Không đồng ý với bản án sơ thẩm, bị đơn là Tổng Công ty Bảo Minh kháng cáo toàn bộ bản án.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Người kháng cáo đồng thời là bị đơn trình bày tranh luận:

Giữ nguyên quan điểm đã trình bày tại cấp sơ thẩm. Quan điểm kháng cáo của bị đơn: Xác định Tổng công ty Bảo Minh có trách nhiệm bồi thường bảo hiểm cho xe ô tô KIA Biển kiểm soát 29A - 416.14 nhưng đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm xem xét sửa bản án sơ thẩm theo hướng: Ông Phúc không có quyền được hưởng bảo hiểm, người được hưởng quyền lợi bảo hiểm thuộc về công ty Sobitex; đề nghị xem xét trách nhiệm bảo hiểm của bên thứ ba là gara ô tô Luxury nơi xảy ra cháy ô tô. Việc cấp sơ thẩm tính lãi chậm trả không đúng, chỉ tính lãi chậm trả kể từ khi bản án có hiệu lực pháp luật;

Người đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn trình bày tranh luận:

Giữ nguyên yêu cầu khởi kiện và các quan điểm đã trình bày tại cấp sơ thẩm. Xác định cấp sơ thẩm giải quyết vụ án đúng quy định pháp luật. Đề nghị Hội đồng xét xử bác toàn bộ kháng cáo của bị đơn; giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm.

Nguyên đơn trình bày tranh luận. Nhất trí toàn bộ quan điểm trình bày tranh luận của người đại diện theo ủy quyền. Đề nghị Hội đồng xét xử bác toàn bộ kháng cáo của bị đơn; giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm.

Những đương sự khác không kháng cáo, vắng mặt tại phiên tòa không gửi văn bản trình bày quan điểm bổ sung với cấp phúc thẩm.

Các đương sự không thỏa thuận được với nhau về giải quyết toàn bộ vụ án.

Kiểm sát viên tham gia phiên tòa phát biểu quan điểm:

Về tố tụng: Hội đồng xét xử, thư ký phiên tòa tiến hành phiên tòa đúng quy định Bộ luật tố tụng dân sự.

- Người kháng cáo nộp đơn kháng cáo trong thời hạn luật định.

- Hội đồng xét xử phúc thẩm tiến hành phiên tòa vắng mặt một số người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan không kháng cáo là có căn cứ quy định tại các Điều 227, 228 Bộ luật tố tụng dân sự.

Về Nội dung: Đề nghị Hội đồng xét xử, chấp nhận một phần kháng cáo của bị đơn; áp dụng khoản 2 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự. Sửa bản án sơ thẩm về nội dung đình chỉ một phần yêu cầu khởi kiện của ông Phúc.

Căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được kiểm tra, tranh tụng công khai tại phiên tòa.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Về Tố tụng:

- Cấp sơ thẩm thụ lý giải quyết vụ án đúng quy định Bộ luật tố tụng dân sự.
- Người kháng cáo nộp đơn kháng cáo, biên lai nộp tạm ứng án phí phúc thẩm trong hạn luật định được xác định là kháng cáo hợp lệ.

- Một số người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan không kháng cáo được Tòa án cấp phúc thẩm triệu tập hợp lệ nhưng có người xin xét xử vắng mặt; có người vắng mặt không có lý do nên Hội đồng xét xử phúc thẩm tiến hành phiên tòa vắng mặt họ theo quy định tại các Điều 227, 228 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2]. Về nội dung:

2.1. Những nội dung các bên đã thống nhất không phải chứng minh:

Xe ô tô mang biển kiểm soát số 29A - 416.14 tham gia bảo hiểm tại Bảo Minh Trảng An ngày 07/09/2018; Đối tượng bảo hiểm Xe ô tô BKS 29A - 416.14; Giá trị tham gia bảo hiểm: 320.000.000 đồng; Thời hạn bảo hiểm: 01 năm từ ngày 07/09/2018 đến ngày 07/09/2019.

Khoảng 23 giờ ngày 26/11/2018, Xe BKS 29A - 416.14 bị cháy toàn bộ tại Garage nội thất Hưng Khang.

2.2. Xét yêu cầu kháng cáo của bị đơn. Hội đồng xét xử thấy:

Xe ô tô mang biển kiểm soát số 29A - 416.14 khi tham gia bảo hiểm tại Bảo Minh Trảng An ngày 07/09/2018 thuộc sở hữu của Công ty Sobitex. Tuy nhiên: Ngày 13/11/2018 Công ty Sobitex (*Bên bán*) đã bán cho ông Phúc theo Quyết định bán xe ô tô và xuất hóa đơn Giá trị gia tăng. Việc mua bán có lập thành hợp đồng và có đầy đủ chữ ký của ông Phúc (*Bên mua*) và chữ ký của người đại diện theo pháp luật của bên bán; đồng thời Công ty Sobitex đã chuyển nhượng quyền lợi bảo hiểm của giấy chứng nhận bảo hiểm số 0145274 cho bên mua, theo đúng quy định tại điều 4 Quy tắc 0544. Công ty Sobitex khẳng định không còn là chủ sở hữu xe ô tô biển kiểm soát 29A-214.16 và các quyền lợi liên quan đến xe.

Ngày 21/11/2018 ông Phúc bán lại chiếc xe ô tô nói trên cho ông Hùng và lập hợp đồng mua bán xe ô tô tại Văn phòng công chứng Trần Toàn. Do không có đủ tiền trả, ngày 24/11/2018 ông Hùng làm thủ tục chuyển trả lại xe cho ông Phúc bằng hợp đồng mua bán xe ô tô tại Văn phòng công chứng số công chứng: 1233.23/2018/HĐMB. Như vậy, việc chuyển nhượng xe qua- lại giữa ông Hùng và ông Phúc hoàn toàn hợp pháp theo quy định tại Điều 430 BLDS 2015 và Điều 10, 12 thông tư số 15/2014/TT-BCA.

Xe ô tô mang biển kiểm soát số 29A - 416.14 được bảo hiểm vật chất tại Công ty Bảo Minh Trảng An theo Giấy chứng nhận bảo hiểm số 0146274 với giá trị xe do Bảo Minh xác định là 320.000.000 đồng, thời hạn bảo hiểm từ 07/09/2018 đến

07/09/2019. Trong thời gian bảo hiểm, khoảng 22 -23 giờ ngày 26/11/2018 bị hỏa hoạn thiệt hại toàn bộ xe;

Ngày 07/01/2022 ông Phúc và ông Hưng ký Thông báo về việc hủy Hợp đồng chuyển nhượng quyền lợi bảo hiểm với lý do ông Hưng cũng là nạn nhân của vụ hỏa hoạn, không có lỗi với thiệt hại xe của ông Phúc, đồng thời ông Hưng cũng không phải là bên thứ ba theo quy định tại điều 49 Luật kinh doanh bảo hiểm.

Theo kết luận của Viện Khoa học hình sự Bộ Công an, nguyên nhân cháy do chập mạch điện bên trong nhà xưởng bên cạnh, sau đó cháy lan sang Gara Hưng Khang dẫn đến vụ hỏa hoạn. Ngày 03/4/2019 Cơ quan Cảnh sát điều tra công an quận Nam Từ Liêm có quyết định số 115/CQĐT (ĐTTH) Quyết định không khởi tố vụ án hình sự. Theo quy tắc bảo hiểm của Tổng công ty Bảo Minh, trong thời hạn bảo hiểm, *nếu có sự chuyển quyền sở hữu xe, thì quyền lợi bảo hiểm vẫn có hiệu lực với chủ xe mới kể từ ngày thay đổi chủ sở hữu theo luật định trừ khi Chủ hợp đồng cũ yêu cầu hủy hợp đồng trước thời điểm thay đổi chủ sở hữu và Bảo Minh sẽ hoàn phí cho Chủ hợp đồng cũ.* Công ty Sobitex không hủy hợp đồng bảo hiểm, đã gửi công văn đến Tổng công ty Bảo Minh và Tòa án khẳng định: Đã bán ô tô mang biển kiểm soát số 29A - 416.14 cho ông Phúc kèm theo toàn bộ quyền lợi bảo hiểm và cam kết không có bất kỳ khiếu nại nào liên quan đến bảo hiểm xe, đề nghị Bảo Minh bồi thường cho chủ xe mới là ông Phúc. Do vậy Tổng công ty Bảo Minh xác định Công ty Sobitex là chủ sở hữu xe được quyền lợi bảo hiểm và cho rằng ông Phúc không có quyền lợi bảo hiểm là không có căn cứ. Tòa án cấp sơ thẩm giải quyết dân sự về yêu cầu đòi bồi thường bảo hiểm của ông Phúc đối với Tổng công ty Bảo Minh là đúng quy định của pháp luật.

Vụ án chỉ giải quyết tranh chấp Hợp đồng bảo hiểm giữa người được bảo hiểm xe ô tô bị cháy với Tổng công ty Bảo Minh nên chỉ giải quyết trong phạm vi Hợp đồng bảo hiểm và các quy định pháp luật có liên quan. Garage Luxury và ông Hưng không phải là các bên liên quan đến Hợp đồng bảo hiểm nên không phải là những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan trong vụ án. Việc xác định garage Luxury và ông Hưng có trách nhiệm đối với thiệt hại tài sản của ông Phúc hay không là quyền và trách nhiệm của Tổng công ty Bảo Minh. Tại cấp sơ thẩm và tại cấp phúc thẩm Tổng công ty Bảo Minh không có yêu cầu phản tố. Do đó trong trường hợp xác định được garage Luxury và ông Hưng là các bên có lỗi đối với thiệt hại xe ô tô 29A-41614 của ông Phúc thì Tổng công ty Bảo Minh có quyền yêu cầu những người này bồi hoàn lại cho Tổng công ty Bảo Minh sau khi đã bồi thường cho ông Phúc, hoặc khởi kiện họ ra Tòa án theo điều 49 Luật kinh doanh bảo hiểm bằng một vụ án khác.

Việc nguyên đơn yêu cầu Tổng công ty Bảo Minh phải thanh toán tiền lãi chậm trả tính từ ngày 01/5/2019 là ngày sau 01 tháng cơ quan cảnh sát điều tra Công an quận Nam Từ Liêm trả lời không khởi tố vụ án hình sự. Căn cứ Điều 29 Luật kinh doanh Bảo hiểm và khoản 2 điều 9 Quy tắc Bảo hiểm thì: Sau 15 ngày kể từ ngày nhận đủ hồ sơ và không quá 30 ngày Tổng công ty Bảo Minh phải xác

minh hồ sơ và thực hiện việc chi trả bảo hiểm. Do đó cấp sơ thẩm chấp nhận yêu cầu này của nguyên đơn là có căn cứ và đúng quy định pháp luật.

Nguyên đơn yêu cầu mức lãi suất là 9%/năm, theo quy định tại khoản 2 điều 468 Bộ luật dân sự 2015. Mặc dù các bên không có thỏa thuận về lãi suất mà có yêu cầu về lãi suất thì bên có nghĩa vụ phải chịu mức lãi suất không thỏa thuận là 10%/năm. Tại cấp sơ thẩm và tại phiên tòa phúc thẩm nguyên đơn chỉ yêu cầu Tổng công ty Bảo Minh thanh toán lãi chậm trả là 9%/năm theo quy định lãi suất cơ bản của Ngân hàng Nhà nước là có lợi cho Tổng công Bảo Minh.

Cụ thể: Mặc dù giá trị xe ô tô KIA BKS 29A-416.14 là 320.000.000 đồng nhưng nguyên đơn đã rút một phần yêu cầu bồi thường 5.500.000 đồng (*trong đó có 5.000.000 đồng đã nhận được do bán xác xe ô tô bị cháy và 500.000 đồng miễn theo Điều 16 Quy tắc bảo hiểm*). Cấp sơ thẩm chỉ buộc bị đơn là Tổng công ty Bảo Minh bồi thường 314.500.000 đồng tiền gốc và 91.119.000 đồng tiền lãi suất 9%/năm x 1.175 ngày (*tính đến ngày xét xử sơ thẩm*), tổng cộng hai khoản là 405.619.000 đồng là đúng quy định pháp luật. Cấp sơ thẩm chấp nhận nội dung này nhưng đình chỉ về yêu cầu rút 5.000.000 đồng là không chính xác. Cần phải sửa lại cách tuyên về nội dung này.

Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát Thành phố Hà Nội phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên được chấp nhận.

[3]. Về án phí:

3.1. Về án phí sơ thẩm: Giữ nguyên quyết định của cấp sơ thẩm về án phí dân sự sơ thẩm.

3.2. Về án phí phúc thẩm; người kháng cáo không phải chịu án phí phúc thẩm; tạm ứng án phí phúc thẩm đã nộp được đối trừ với nghĩa vụ án phí dân sự.

Vì các lẽ trên

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào:

- Điều 147, Điều 148; khoản 2 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;
- Điều 430; khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015;
- Khoản 1 Điều 13; khoản 2 Điều 16; Điều 29; Điều 30; điểm a khoản 1 Điều 47; Điều 48 Luật Kinh doanh bảo hiểm;
- Khoản 3 Điều 44 Luật doanh nghiệp 2014
- Điều 10, 12 Thông tư số 15/2014/TT-BCA ngày 04/4/2014 của Bộ Công an.
- Nghị quyết 01/2019/NQ-HĐTP ngày 11/01/2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân Tối cao.
- Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về án phí và lệ phí Tòa án;

Xử:

Chấp nhận một phần yêu cầu kháng cáo của Tổng công ty Cổ phần Bảo Minh. Sửa bản án dân sự sơ thẩm số 16/2022/DS-ST ngày 20/7/2022 của Tòa án nhân dân quận Hoàn Kiếm và quyết định cụ thể như sau:

1. Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của ông Nguyễn Xuân Phúc đối với Tổng công ty Cổ phần Bảo Minh về Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm.

2. Xác định ông Nguyễn Xuân Phúc là chủ sở hữu hợp pháp đối với xe ô tô KIA Biển kiểm soát 29A - 416.14.

3. Buộc Tổng công ty Cổ phần Bảo Minh phải bồi thường cho ông Nguyễn Xuân Phúc số tiền bảo hiểm đối với thiệt hại xe ô tô KIA Biển kiểm soát 29A - 416.14 là 314.500.000 đồng tiền gốc và số tiền lãi chậm trả là 91.119.000 đồng, tổng cộng hai khoản là 405.619.000 (*Bốn trăm linh lăm triệu, sáu trăm mười chín nghìn*) đồng.

Kể từ ngày người được thi hành án có đơn yêu cầu thi hành án. Nếu bên phải thi hành án chưa thi hành xong nghĩa vụ trả tiền thì còn phải chịu lãi đối với số tiền chậm thi hành theo mức lãi suất 10%/năm (*theo quy định tại khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015*)

4. Đình chỉ giải quyết một phần yêu cầu khởi kiện do nguyên đơn đã rút yêu cầu bồi thường 5.500.000 đồng đối với bị đơn.

5. Về án phí:

5.1. Nguyên đơn- Ông Nguyễn Xuân Phúc không phải chịu án phí dân sự được hoàn trả lại 8.000.000 (*Tám triệu*) đồng, tạm ứng án phí dân sự sơ thẩm đã nộp theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2020/0051242 ngày 15/10/2021 tại Chi cục Thi hành án dân sự quận Hoàn Kiếm, Hà Nội

5.2. Bị đơn- Tổng công ty Cổ phần Bảo Minh phải chịu 20.225.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm. Không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm. Được đối trừ với 300.000 đồng, tiền tạm ứng án phí dân sự phúc thẩm đã nộp theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2020/0051752 ngày 28/7/2021 tại Chi cục Thi hành án dân sự quận Hoàn Kiếm, Hà Nội. Còn phải nộp tiếp 21.925.000 (*Hai mươi một triệu, chín trăm hai mươi lăm nghìn*) đồng án phí dân sự sơ thẩm

Trường hợp Quyết định thi hành án được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6,7 và 9 Luật Thi hành án Dân sự, thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án./.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- VKSND Thành phố Hà Nội;
- TAND quận Hoàn Kiếm;
Chi cục THADS quận Hoàn Kiếm;
- Lưu Hồ sơ vụ án/ VP.

**TM.HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Đỗ Minh Hoàng

